

Tăierile ilegale din pădurile României 2013-2014

GREENPEACE

Octombrie
2015

INTRODUCERE

Pădurea este esențială pentru viața pe Pământ și furnizează servicii fundamentale umanității. Pădurea contribuie la bunăstarea fizică și spirituală a omului prin: producerea de oxigen; captarea carbonului; purificarea și retenția apei; protecția împotriva inundațiilor, a eroziunii și a alunecărilor de teren; susținerea și protejarea biodiversității; producția de lemn, fibre, biomasă; participarea la definirea identităților culturale și a valorilor spirituale; oferirea cadrului pentru recreere etc. Cu toate acestea, până la ora actuală, 80% din pădurile lumii au fost distruse sau degradate.

Biodiversitatea este elementul fundamental care conferă importanță pădurilor din România. Încă mai există păduri sălbatice și virgine care adăpostesc floră și faună unice, cea mai mare populație de urși din Europa, specii rare și endemice și carnivore mari precum râsul sau lupul. Pădurile de fag și cele mixte de conifere și foioase sunt martor al compoziției originare a pădurilor Europiei.

În România suprafața acoperită de pădure a scăzut dramatic în secolul al XX-lea, ajungând astăzi la 27,45%¹. Astfel, ne aflăm mult sub media țărilor UE de 32,4%² și considerabil sub capacitatea și optimul calculat la 35%³. În prezent fondul forestier național are o suprafață de 6 544 588 hectare⁴, jumătate fiind proprietate publică a statului sub administrarea Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva R.A., iar cealaltă jumătate proprietate privată a statului, a UAT-urilor (Unități Administrativ Teritoriale), a obștilor și a

persoanelor fizice. Circa 415 000⁵ ha de pădure aparțin micilor proprietari cu suprafețe sub 100 ha și nu sunt administrate, fiind astfel expuse tăierilor ilegale.

Conform studiului Greenpeace cu privire la evoluția suprafeței acoperite de păduri din România pentru intervalul 2000 - 2011, aproximativ 280 108 ha au fost despădurite sau degradate. O actualizare din 2015 a hărții arată că ritmul degradării pădurilor s-a menținut la același nivel în perioada 2012-2014.

Studiul de față continuă activitatea de monitorizare pe care Greenpeace a început-o în anii anteriori cu publicarea a două rapoarte despre tăierile ilegale pentru intervalul 2009 - 2011 și pentru anul 2012⁶. Studiul urmărește datele despre cazurile de tăieri ilegale identificate și investigate de autorități; este important de menționat că rapoartele guvernamentale indică o medie de 8,8 milioane m³ de lemn extras ilegal anual⁷ în 2013 și 2014, în vreme ce cazurile investigate acoperă doar o fracțiune (1 011 892 m³) din cifra mai sus menționată.

CAZURI DE TĂIERI ILEGALE ÎN ROMÂNIA

În perioada 2013-2014 autoritățile au înregistrat 45 509 cazuri de tăieri ilegale, ceea ce reprezintă o medie de 62 de cazuri pe zi. Aceasta înseamnă o creștere de la 30 de cazuri

¹ http://www.insse.ro/cms/files/statistici/comunicate/com_anuale/silvicultura/silvicultura_2014.pdf

² http://ec.europa.eu/agriculture/forest/index_en.htm

³ Conform Planului Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020

⁴ http://www.insse.ro/cms/files/statistici/comunicate/com_anuale/silvicultura/silvicultura_2014.pdf

⁵ <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf>

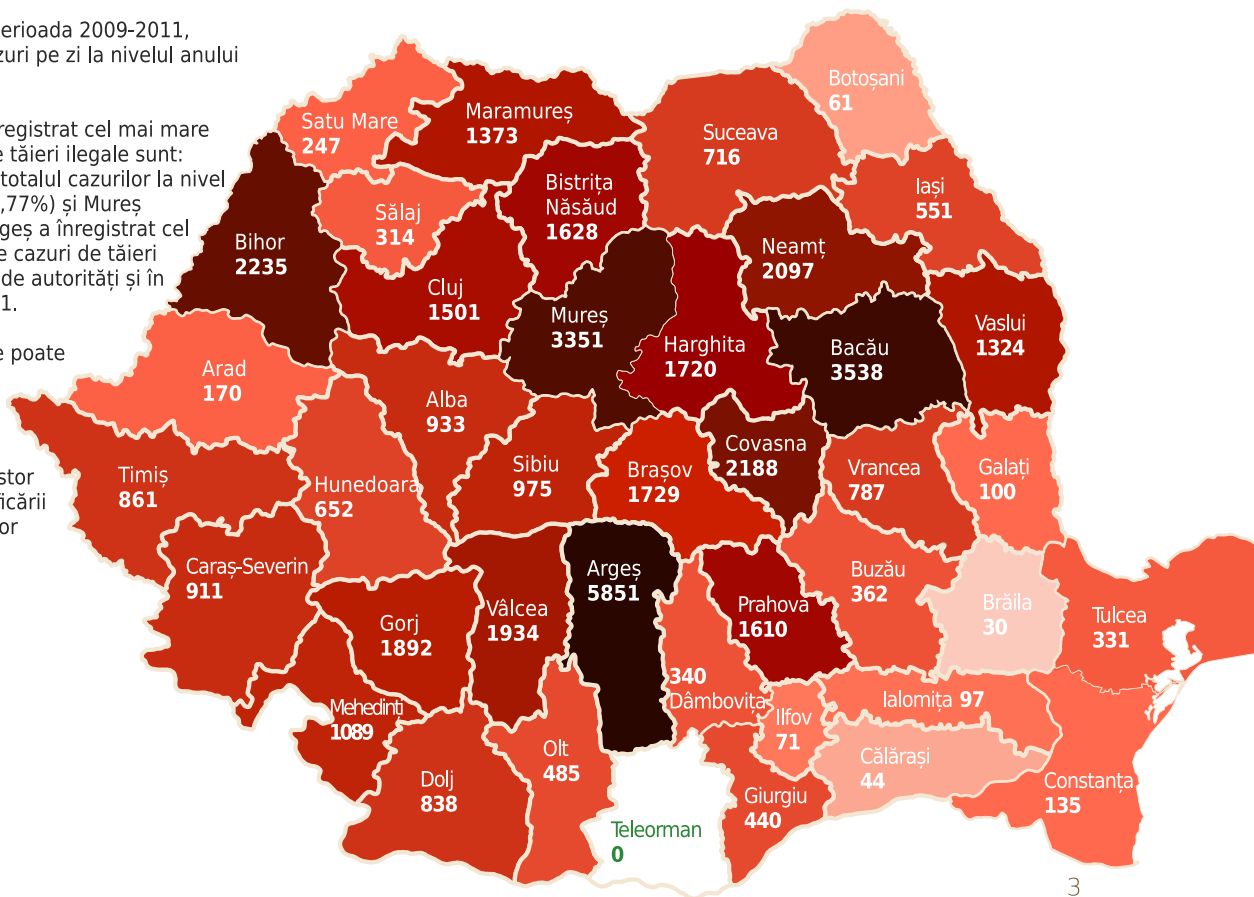
⁶ <http://www.greenpeace.org/romania/ro/campanii/paduri/publicatii/>

⁷ Conform Ordonanței de urgență nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor Forestiere

pe zi raportate în perioada 2009-2011, respectiv 50 de cazuri pe zi la nivelul anului 2012.

Județele care au înregistrat cel mai mare număr de cazuri de tăieri ilegale sunt: Argeș (12,85% din totalul cazurilor la nivel național), Bacău (7,77%) și Mureș (7,36%). Județul Argeș a înregistrat cel mai mare număr de cazuri de tăieri ilegale identificate de autorități și în perioada 2009-2011.

Această evoluție se poate datora creșterii eficienței autorităților în identificarea și documentarea acestor cazuri dar și amplificării fenomenului tăierilor ilegale.

Tabel nr. 1
Primele 10 județe după numărul de cazuri
de tăieri ilegale în 2013-2014

Nr.	Județ	Cazuri de tăieri ilegale
1	Argeș	5 851
2	Bacău	3 538
3	Mureș	3 351
4	Bihor	2 223
5	Covasna	2 188
6	Neamț	2 097
7	Vâlcea	1 934
8	Gorj	1 892
9	Brașov	1 729
10	Harghita	1 720

În legătură cu volumul de lemn tăiat ilegal în perioada 2013-2014, se poate observa că potrivit autorităților competente a fost identificat la nivel național un volum de 1 011 892 m³ asociat celor 45 509 de cazuri de tăieri ilegale, menționate mai sus. Aceasta reprezintă o creștere de la 120 836 m³ în 2012 și 452 842 m³ în 2009-2011.

Ca și volum mediu pe caz, se observă o valoare de 22 m³, cu diferențe semnificative, de la cazuri cu mai puțin de 1 m³, la cazuri cu sute de m³.

Distribuția pe județe a volumului raportat este diferită de situația numărului de cazuri de tăieri ilegale. Astfel în județele Cluj, Alba și Maramureș s-au înregistrat un număr mai mic de cazuri de tăieri ilegale față de alte județe menționate mai sus, dar acestea au înregistrat cel mai mare volum mediu de lemn tăiat ilegal - 251 m³/caz în județul Cluj, 249 m³/caz în județul Alba și 130 m³/caz în Maramureș, după cum se arată în tabelul de mai jos.

Tabel nr. 2
Volumul de lemn tăiat ilegal în 2013-2014, distribuția pe județe

Județ	Volumul tăiat ilegal în 2013-2014 (m ³)	Volumul mediu 2013-2014 (m ³ /caz)
Cluj	377 455	178
Alba	232 388	249
Maramureș	178 535	130

În aceste trei județe (Cluj, Alba și Maramureș) se înregistrează 78% din volumul de lemn tăiat ilegal la nivel național în perioada 2013-2014, județul Cluj înregistrând 37% din volumul total, Alba 23% și Maramureș 18%. Acest lucru indică necesitatea dezvoltării și implementării de către autorități a unor măsuri suplimentare de control și prevenire a tăierilor ilegale.

În ceea ce privește prejudiciul, valoarea totală la nivel național în 2013-2014 a fost estimată de autorități la 230 937 047 RON (aproximativ 52,1 milioane euro). Județele Cluj, Alba și Maramureș au înregistrat cele mai mari valori:

70 189 RON prejudiciu/caz în Alba, 52 742 RON/caz în Cluj și 27 227 RON/caz în Maramureș, după cum se arată în tabelul nr. 3.

Tabel nr. 3
Distribuția pe județe, în funcție de prejudiciul cauzat de tăieri ilegale în 2013-2014

Județ	Prejudiciu în 2013-2014 (RON/Euro)	Prejudiciul mediu 2013-2014 (RON/Euro/caz)
Cluj	79 165 257 / 17 863 003	52 742 / 11 900
Alba	65 485 883 / 14 776 362	70 189 / 15 837
Maramureș	37 382 331 / 8 435 022	27 227 / 6 143

Din totalul prejudiciului înregistrat la nivel național în perioada 2013-2014, județul Cluj reprezintă 34%, Alba 28% și Maramureș 16%, cele 3 județe totalizând 79% din prejudiciul cauzat.

CAUZELE TĂIERILOR ILEGALE

Pentru o mai bună înțelegere a fenomenului tăierilor ilegale, Greenpeace România a solicitat de la autorități informații suplimentare în legătură cu metodele folosite pentru identificarea tăierilor ilegale, dificultățile întâmpinate și modalitățile de prevenire și reducere a acestora. Prezența

analiză se bazează pe 20 de răspunsuri primite de la Poliție și Garda Forestieră.

Referitor la metodele folosite de autorități pentru identificarea cazurilor de tăieri ilegale, toți respondenții au indicat atât controalele periodice efectuate pe teren, cât și sesizările primite de la cetățeni, proprietari de pădure sau diferite instituții și organizații.

30% dintre respondenți au indicat că investigarea cazurilor este îngreunată de faptul că autoritățile sunt sesizate cu întârziere față de momentul efectuării faptei. De asemenea, 20% au menționat drept dificultăți lipsa dovezilor și imposibilitatea identificării autorilor.

55% dintre respondenții la cercetarea calitativă au indicat drept cauză principală a tăierilor ilegale de arbori lipsa serviciilor de pază asigurate de firme specializate. Deși legislația în vigoare stipulează această obligativitate, în realitate mulți proprietari de pădure nu au încheiate contracte pentru servicii de pază.

50% dintre respondenți au indicat cauzele sociale ca principala cauză a tăierilor ilegale la scară mică, efectuate pentru asigurarea lemnului de foc sau a unor venituri suplimentare.

Referitor la modalitățile de efectuare a tăierilor ilegale, 35% dintre respondenți au indicat rețele foarte bine organizate (care operează pe timpul nopții, dispun de echipamente performante, lucrează în etape – unele persoane efectuează tăierile ilegale, altele efectuează sustragerea materialului lemnos, după un anumit interval etc.). 30% dintre

respondenți au indicat ca principală metodă tăierile fără aprobare, în timp ce 25% au indicat folosirea de documente false și complicitatea personalului forestier.

În legătură cu reducerea fenomenului de tăieri ilegale, 50% dintre respondenți recomandă pedepse mai aspre (inclusiv încadrarea ca infracțiune a sustragerii de material lemnos, indiferent de cantitate – în momentul de față, conform legii⁸, dacă valoarea prejudiciului este de până la de 5 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă fapta este considerată contravenție, nu infracțiune, și se pedepsește cu amendă). 40% dintre respondenți indică de asemenea necesitatea unei mai bune colaborări între instituțiile cu atribuții de control (Poliție, Garda Forestieră, Jandarmerie). 35% au indicat necesitatea alocării unui număr mai mare de personal cu atribuții de control, ideal cu pregătire silvică, pentru o mai bună acoperire a fondului forestier, a zonelor izolate, dar și în vederea organizării unui sistem permanent de pază (și pe durata nopții). De asemenea, 35% consideră că Radarul Pădurilor este un instrument util a cărui folosire poate fi îmbunătățită pentru reducerea tăierilor ilegale.

ACTIVITATEA PROCURORILOR

Referitor la activitatea de investigare a infracțiunilor silvice derulată de procurori, la nivelul anului 2013 au fost investigate 17 357 cazuri, dintre care 60,97% nu au fost soluționate până

⁸ Legea nr. 171/ 2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, consolidată în 2015.

la sfârșitul anului. Din cele 6 775 de cazuri rezolvate în 2013, 15,53% au fost soluționate prin trimitere în judecată. La nivelul anului 2014, numărul de infracțiuni silvice investigate de procurori a scăzut la 16 541, dintre care 63,58% nu au fost soluționate până la finalul anului, mai mult decât în anul precedent. Procentul cazurilor soluționate prin trimitere în judecată a scăzut la 9,15%.

Județele care au înregistrat cel mai mare număr de cazuri soluționate prin trimitere în judecată sunt Vrancea, Alba, Bacău, Neamț, Suceava, Maramureș și Argeș, așa cum se arată în tabelul următor.

Tabel nr. 4
Distribuția pe județe a cazurilor soluționate cu trimitere în judecată, la nivelul anilor 2013-2014

Județ	Cazuri 2013	Județ	Cazuri 2014
Vrancea	116	Alba	53
Alba	77	Vrancea	43
Bacău	68	Neamț	42
Neamț	67	Maramureș	38
Suceava	65	Argeș	36

Mai multe județe au înregistrat o rată mai mare de soluționare a infracțiunilor silvice prin trimitere în judecată decât media anuală de 15,53% în 2013 și 9,15% în 2014 :

Tabel nr. 5: Procentul cazurilor soluționate cu trimitere în judecată în 2013-2014, distribuția pe județe

Județ	2013 (Cazuri trimise în judecată)	Județ	2014 (Cazuri trimise în judecată)
Bistrița-Năsăud	45,37%	Alba	23,55%
Alba	35,64%	Cluj	18,86%
Neamț	35,52%	Neamț	17,42%
Satu Mare	34,84%	Maramureș	17,27%
Vrancea	31,18%	Prahova	17,09%
Arad	26,02%	Arad	16,66%
Sălaj	24,29%	Mehedinți	15,95%
Maramureș	23,35%	Vrancea	15,19%
Suceava	22,26%	Covasna	14,43%
Cluj	22,14%	Bistrița-Năsăud	14,28%

Se poate remarca faptul că procentul dosarelor soluționate prin trimitere în judecată este dublu în cazul infracțiunilor silvice, comparativ cu rata totală pe instituție, care are valoarea de 7,4% în 2013 și 5,4% în 2014.

INSTITUȚII CU ATRIBUȚII DE ADMINISTRARE ȘI CONTROL ÎN DOMENIUL SILVIC

Potrivit Codului Silvic aprobat în martie 2008 și modificat în 2015, gestionarea pădurilor se află în responsabilitatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, care are, la rândul său, mai multe instituții în subordine, și anume: R. N. P. Romsilva R. A., cu atribuții de administrare, Garda Forestieră, cu atribuții de monitorizare și control și Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (ICAS), cu atribuții de cercetare.

Potrivit Legii nr. 133/ 2015 pentru modificarea și completarea Codului Silvic, intrată în vigoare începând cu 13 iulie 2015, Jandarmeria Română, Poliția de Frontieră și Agenția Națională de Administrare Fiscală (A.N.A.F) au re primit dreptul de a constata și de a aplica sancțiuni în domeniul silvic.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) realizează politica națională în domeniile mediului, gospodăririi apelor și managementului silvic, îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare și control în aceste domenii.

RNP Romsilva R.A.

Regia Națională a Pădurilor - Romsilva R. A. administrează pădurea proprietate publică a statului prin 41 de Direcții Silvice în cadrul a 323 ocoale silvice și asigură la cerere gestionarea pădurilor private. În acest sens Romsilva are semnate 1 494 de contracte pentru administrarea pădurilor proprietate privată și asigură servicii silvice în cadrul altor 146 472 de contracte⁹.

Garda Forestieră

Garda Forestieră este o instituție publică cu personalitate juridică, aflată în subordinea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, adică Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor. Garda Forestieră succede Inspectoratului Teritorial de Regim Silvic și Vânătoare și Comisariatului de Regim Silvic și Cinegetic.

Principalele atribuții ale Comisariatului sunt următoarele: a) monitorizarea, implementarea și controlul aplicării regimului silvic în fondul forestier național și în vegetația forestieră de pe terenurile din afara fondului forestier național;

b) monitorizarea, implementarea și controlul aplicării regimului cinegetic în fondul cinegetic național;

c) monitorizarea și controlul trasabilității materialelor lemnoase.

⁹ http://www.rosilva.ro/articole/paduri_private_p_213.htm

Poliția

Compartimentul de combatere a delictelor silvice din cadrul Poliției Române desfășoară nemijlocit activități specifice pentru prevenirea și combaterea tăierilor și transporturilor ilegale de masă lemnoasă din fondul forestier de stat și privat; de asemenea, desfășoară activități informativ-operative, constată infracțiuni și aplică sancțiuni contravenționale la regimul silvic; relaționează cu direcțiile silvice județene, structurile teritoriale ale Gărzii Forestiere și altele.

Jandarmeria

Jandarmeria Română este instituția specializată a statului, cu statut militar, componentă a Ministerului Afacerilor Interne, care potrivit Codului Silvic are competențe să controleze și să constate contravențiile silvice. În 2010 Jandarmeria și-a pierdut majoritatea atribuțiilor legate de delictele silvice, dar acestea au fost reinstaurate în 2015 odată cu adoptarea noului Cod Silvic.

METODOLOGIE

Datele pe baza cărora a fost întocmit acest studiu au fost colectate de la instituțiile cu atribuții de monitorizare și control printr-o solicitare de acces la informații în baza legii 544/ 2001.

Cercetarea a fost efectuată în perioada iunie - septembrie 2015 și se referă la datele statistice valabile pentru anii 2013 și 2014. Instituțiile respondente sunt: Procuratura Generală, Poliția prin Inspectoratele Județene, Regia Națională a

Pădurilor Romsilva R. A. și Comisariatele de Regim Silvic și Cinegetic (CRSC), transformate din 9 Septembrie 2015 în Gărzi Forestiere.

Greenpeace a solicitat date statistice cu privire la numărul de infracțiuni și contravenții silvice raportate, constatate și investigate, precum și tipul și numărul măsurilor aplicate. De asemenea am solicitat date referitoare la volumul de masă lemnoasă extras ilegal și valoarea prejudiciilor. Toate Inspectoratele Județene de Poliție, CRSC și Romsilva au răspuns solicitării noastre.

Pentru fiecare județ și categorie de informații s-au folosit cele mai mari valori disponibile (dacă datele de la IJP Buzău au indicat X contravenții și infracțiuni, iar cele de la CRSC Focșani au indicat X+1, am folosit datele furnizate de CRSC Focșani).

În multe cazuri, atunci când este vorba despre acțiuni comune, diferite instituții înregistrează separat aceeași intervenție. Din aceste motive și pentru a nu dubla informația, statisticile de față nu reprezintă suma intervențiilor organismelor de monitorizare și control și nici totalul absolut.

În consecință rezultatul este o cifră minimă și ca atare nu reflectă întreaga amploare a fenomenului.

CONCLUZII

- ▶ Numărul de cazuri de tăieri ilegale înregistrate de autorități a crescut la 62 cazuri/zi în perioada 2013-2014, de la 50 cazuri/zi în 2012 și 30 cazuri/zi în perioada 2009-2011;
- ▶ 78% din volumul de lemn tăiat ilegal la nivel național și 79% din prejudiciul produs de infracțiunile silvice în perioada 2013-2014 se înregistrează la nivelul județelor Cluj, Alba și Maramureș;
- ▶ 55% dintre respondenții la cercetarea calitativă au indicat drept cauză principală a tăierilor ilegale de arbori lipsa serviciilor de pază, deși legislația în vigoare stipulează obligativitatea asigurării acestor servicii;
- ▶ 35% dintre respondenți au indicat existența unor rețele foarte bine organizate (care operează pe timpul nopții, dispun de echipamente performante, lucrează în etape - unele persoane efectuează tăierile ilegale, altele efectuează sustragerea materialului lemnos după un anumit interval etc.);
- ▶ 50% dintre respondenți recomandă pedepse mai aspre în vederea reducerii fenomenului tăierilor ilegale (inclusiv încadrarea ca infracțiune a sustragerii de material lemnos, indiferent de cantitate - în momentul de față, dacă valoarea prejudiciului este de până la de 5 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă fapta este considerată contravenție, nu infracțiune, și se pedepsește cu amendă);
- ▶ Din totalul cazurilor investigate de procurori, cele privind infracțiunile silvice au o rată mai mare de soluționare prin trimitere în judecată: 15,53% versus 7,1% în 2013 și 9,15% versus 5,4% în 2014.
- ▶ Rapoartele guvernamentale indică o medie de 8,8 milioane de m³ de lemn extras ilegal anual în 2013 și 2014, în vreme ce cazurile investigate acoperă doar o fracțiune: 0,6 milioane de m³.

Greenpeace este o organizație internațională independentă, prezentă în peste 55 de țări din întreaga lume, care acționează pentru a schimba atitudini și comportamente, pentru a proteja și conserva mediul înconjurător și pentru a promova pacea.

GREENPEACE

Greenpeace CEE România

Strada Ing. Vasile Cristescu, nr. 18

Sector 2, București

Tel./Fax: +40 31 435 57 43

Contact: info.romania@greenpeace.org

www.greenpeace.ro